

Cele związane z aspektami środowiskowymi

Cele środowiskowe: termomodernizacja budynku MŚ, zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych (zostały ustanowione w oparciu o wybrane bezpośrednie i pośrednie aspekty środowiskowe), poprawa efektywności materiałowej dzięki wykorzystaniu systemu elektronicznego zarządzania i obiegu dokumentami oraz zwiększenie do 30% udziału zielonych zamówień publicznych. Natomiast podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa to cel, jaki został ustanowiony na podstawie wizji Ministerstwa Środowiska.

Tabela 1. Cele środowiskowe MŚ na okres 2016-2018

Aspekt	Cele	Zadania
Energia / Emisje	<p>Termomodernizacja budynku zmniejszająca zapotrzebowanie na energię (z uwzględnieniem sprawności całkowitej) o:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 66,69 % dla wariantu I, - 47,13 % dla wariantu II, - 44,92 % dla wariantu III, - 20,98 % dla wariantu IV. <p>Wybrano wariant zmniejszający łączne zapotrzebowanie na energię pierwotną o 78 % (na podstawie raportu z audytu energetycznego stanowiącego uzupełnienie do wniosku do NFOŚiGW sporządzonego przez Narodową Agencję Poszanowania Energii)</p>	<p>Termomodernizacja budynku Ministerstwa Środowiska:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Wykonanie projektu koncepcji systemu wentylacji i klimatyzacji - październik 2011 r. ➤ Wykonanie projektu wykonawczo-budowlanego do uzyskania pozwolenia na budowę wraz z niezbędnymi uzgodnieniami - styczeń 2012 r. ➤ Złożenie wniosku na sfinansowanie termomodernizacji budynku przez NFOŚiGW – w określonym przez NFOŚiGW terminie naboru wniosków. ➤ Realizacja termomodernizacji budynku – rozpoczęcie od 2014 r. <p>Wykonanie analizy stopnia realizacji celu oraz oczekiwanych efektów - 31.12.2016 r. oraz 31.12.2017 r.</p>
Stopień osiągnięcia celu	<p><i>W związku z przesunięciem środków na realizację celu na rok 2014 przesunięto również termin jego realizacji na lata 2014-2015. Rozpoczęcie projektu nie nastąpiło w 2013 roku. W dniu 17.02.2014 r. została podpisana umowa z Wykonawcą na wykonanie termomodernizacyjnych robót budowlano-instalacyjnych, która została zrealizowana do dnia 31.10.2015 r. Zgodnie z umową w ramach prac termomodernizacyjnych wykonano:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - ocieplenie przegród zewnętrznych (ścian, stropów i dachów), - modernizację instalacji wentylacji, - modernizację instalacji klimatyzacji, - zakup i montaż kolektorów słonecznych. <p><i>Cel ocenia się porównując ilość zużytego gazu i zużytego prądu na dzień 31 grudnia 2016 r. - 1 439 720 kWh (prąd) i 246 570 m³ (gaz) oraz na dzień 31 grudnia 2017 r. – 1 398 960 kWh (prąd) i 235 909 m³ (gaz).</i></p> <p><i>W ramach oceny zużycia ciepła na cele ogrzewania i przygotowania ciepłej wody użytkowej w budynku Ministerstwa Środowiska zlokalizowanego przy ul. Wawelskiej 52/54 w Warszawie zestawiono pomiary zużycia gazu za lata 2012-2015 oraz w roku 2017. Średnie zużycie gazu/ciepła w okresie 2012-2015, czyli przed termomodernizacją wynosi 224 092 m³ gazu (7 619,1 GJ). Zużycie gazu/ciepła w roku 2017, czyli po przeprowadzonej termomodernizacji wynosi 235 909 m³ gazu (8 020,9 GJ). Widać, że zużycie po przeprowadzonych pracach modernizacyjnych jest większe niż wcześniej. Należy jednak zauważyć, że w ramach prac termomodernizacyjnych zmodernizowano system wentylacji w budynku zapewniając wymagany przepisami minimalny strumień powietrza wentylacyjnego. Przed tymi zmianami w budynku instalacja wentylacji naturalnej nie zapewniała odpowiedniego strumienia powietrza wentylacyjnego. W związku z tym, porównanie zużycia gazu/ciepła powinno odnosić się do stanu przed termomodernizacją ale przy założeniu odpowiedniego strumienia powietrza wentylacyjnego. Jak pokazano w obliczeniach audytu energetycznego, roczne zużycie gazu/ciepła wynosiłoby wówczas 453 501 m³ gazu (16 385 GJ).</i></p> <p><i>Oszczędności zużycia gazu/ciepła na cele ogrzewania i przygotowania ciepłej wody użytkowej w wyniku przeprowadzenia prac termomodernizacyjnych w roku 2017 wyniosły 217 592 m³ gazu (8 364,1 GJ).</i></p> <p><i>Dodatkowo w celu weryfikacji określonego na podstawie audytu energetycznego efektu ekologicznego dokonano pomiarów zużycia energii w budynku Ministerstwa Środowiska za rok 2017 a wyniki wstawiono do załącznika techniczno-ekologicznego w ramach Programu Priorytetowego NFOŚiGW p.t.: System zielonych inwestycji (GIS - Green Investment Scheme)</i></p>	

	<p><i>Część 5) Zarządzanie energią w budynkach wybranych podmiotów sektora finansów publicznych. W budynku zarówno przed modernizacją jak i po modernizacji nie istnieje układ pomiarowy pozwalający na ocenę zużycia energii na potrzeby chłodzenia. Dlatego też w ramach weryfikacji efekt ekologiczny wynikający z modernizacji systemu klimatyzacji został określony zgodnie z wynikami audytu energetycznego. Na podstawie obliczeń audytu energetycznego określono osiągnięcie redukcji emisji dwutlenku węgla na poziomie 474 Mg CO₂/rok. Na podstawie wyników pomiarów zużycia energii w budynku w roku 2017 uzyskano redukcję emisji dwutlenku węgla, w stosunku do stanu z przed termomodernizacji (z uwzględnieniem minimalnych strumieni powietrza wentylacyjnego) na poziomie 434 Mg CO₂/rok. Różnica pomiędzy przewidywanym a uzyskanym w 2017 r. efektem ekologicznym wynosi 40 Mg CO₂/rok, co stanowi tylko 8,4% różnicy w stosunku do wartości przewidywanej. Cel wpisano również na lata 2017-2019, aby ponownie porównać uzyskane rezultaty, tj. ilość zużytego gazu i zużytego prądu na dzień 31 grudnia 2017 r. oraz na dzień 31 grudnia 2018 r. i 31 grudnia 2019.</i></p>
--	---

Aspekt	Cele	Zadania
Energia / Emisje	Zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych, zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii, poprawa efektywności energetycznej, obniżenie zużycia energii i paliw w transporcie publicznym	Realizacja projektów w ramach Krajowego systemu zielonych inwestycji (Green Investment Scheme – GIS). Programy priorytetowe: <ul style="list-style-type: none"> ➤ zarządzanie energią w budynkach użyteczności publicznej ➤ biogazownie rolnicze ➤ elektrociepłownie i ciepłownie na biomasę ➤ budowa, rozbudowa i przebudowa sieci elektroenergetycznych w celu przyłączenia źródeł wytwórczych energetyki wiatrowej (OZE) ➤ energooszczędne oświetlenie uliczne ➤ zarządzanie energią w budynkach wybranych podmiotów sektora finansów publicznych ➤ energooszczędne oświetlenie uliczne ➤ niskoemisyjny transport miejski Wykonanie analizy stopnia realizacji celu oraz oczekiwanych efektów - 31 grudnia 2016 r., 31 grudnia 2017 r. oraz 31 grudnia 2018 r.
Stopień osiągnięcia celu	<p><i>Stan na dzień 31.12.2016 i 31.12.2017 r. odpowiednio:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Ilość rozpoczętych projektów – 419 i 420 • Ilość zakończonych projektów – 402 i 404 <p><i>Efekty ekologiczne oczekiwane do uzyskania w wyniku realizacji projektów lub programów, którym udzielono wsparcia finansowego: do 31.12.2016 r. o 1 062 122 Mg/r redukcja/ograniczenie emisji CO₂ i do a do 31.12.2017 r. o 1 062 122 Mg/r CO₂</i></p> <p><i>Część projektów, którym udzielono wsparcia finansowego do 31.12.2017 r. jest nadal realizowana i w związku z powyższym wykonanie analizy stopnia realizacji celu oraz oczekiwanych efektów będzie w pełni możliwe po zakończeniu ich okresu monitorowania, który wynosi w realizowanych jeszcze umowach sprzedaży jednostek AAU, rok kalendarzowy po zakończeniu realizacji projektów (ostatnie projekty będą zakończone do dnia 31 grudnia 2020 r.). Cel wpisano również na lata 2017-2019 i aby ostatecznie porównać uzyskane rezultaty zostanie jeszcze przedłużony do roku 2020.</i></p>	

Aspekt	Cele	Zadania
Edukacja ekologiczna	Podnoszenie świadomości ekologicznej Polaków w zakresie edukacji ekologicznej	Realizacja projektów podnoszących świadomość ekologiczną różnych grup społecznych/ kształtujących pożądane zachowania. Wykonanie analizy stopnia realizacji celu oraz oczekiwanych efektów - do 31 grudnia 2016 r. i 31 grudnia 2017 r.
Stopień osiągnięcia celu	<p><i>W ramach kampanii edukacyjno-informacyjnej zrealizowano:</i></p> <p><i>5 animacji edukacyjnych 30" każda: Polska wolna od GMO, Nowy system segregacji odpadów, Gospodarka o obiegu zamkniętym, Odpowiednie palenie w piecu, Budownictwo drewniane w Polsce.</i></p> <p><i>Animacje zostały wyemitowane w mediach społecznościowych tj. Facebook, Twitter oraz kanale Youtube Ministerstwa Środowiska.</i></p>	

Liczba kampanii 1 (5 animacji)

Liczba odbiorców: 37 588 osób

W ramach działania zrealizowano programy telewizyjne i radiowe oraz test wiedzy o przyrodzie w TVP:

1. Lato z przyrodą

W ramach projektu zrealizowano i wyemitowano 9 dwugodzinnych audycji poświęconych polskiej przyrodzie i innym tematom związanym z działalnością Ministerstwa Środowiska realizowanych z 9 różnych, atrakcyjnych przyrodniczo lokalizacji w całej Polsce, tj.: Góra Żar, Biebrzański Park Narodowy, Drawieński Park Narodowy, Słowiński Park Narodowy, Hamerla koło Katowic, Tuchola, Leśniczówka Dębowiec (k. Zwierzyńca), Tatrzański Park Narodowy, Hajnówka.

Audycje realizowane były na żywo w piątki – Polskie Radio S.A. w godz. 15:00-17:00

Liczba odbiorców: 1 293 000 osób

Liczba programów: 9

2. Wakacje z Republiką

W ramach projektu zrealizowano i wyemitowano: 2 audycje na żywo z Puszczy Białowieskiej, 1 audycję na żywo ze stacji terenowej D&B w Tucznie, reportaż poświęcony Puszczy Białowieskiej.

Emisja – telewizja Republika

Liczba odbiorców: 12 676 osób

Liczba programów: 4

3. Coś wisi w powietrzu

W ramach projektu zrealizowano i wyemitowano 9 audycji telewizyjnych poświęconych jakości powietrza.

Audycje trwały ok. 8 minut i były emitowane w TV Trwam.

Liczba odbiorców: 1 100 000 osób

Liczba programów: 9

4. Graj w zielone!

W ramach projektu zrealizowano 9 audycji telewizyjnych poświęconych różnorodnym tematom związanym z zakresem działań Ministerstwa Środowiska.

Audycje poświęcone były następującym tematom: Gospodarka o obiegu zamkniętym, Eko innowacje, Torby foliowe, Drewniane domy, Segregacja odpadów, Leśne gospodarstwa węglowe, Smog, Gospodarka wodna, Dzikie zwierzęta.

Audycje trwały ok. 8 minut i były emitowane w TVP 3.

Liczba odbiorców: 1 013 847 osób

Liczba programów: 9

5. Świadomie o środowisku

W ramach projektu zrealizowano i wyemitowano 2 audycje telewizyjne poświęcone tematom związanym z zakresem działań Ministerstwa Środowiska. Audycje emitowane były w Telewizji Republika

Audycje poświęcone były następującym tematom: Leśne gospodarstwa węglowe, Prawo wodne.

Liczba odbiorców: 74 865 osób

Liczba programów: 2

6. Sygnały natury

Cykl 16 audycji radiowych o charakterze edukacyjnym poświęconych zagadnieniom związanym z ochroną środowiska: Puszcza Białowieska, Dzikie wysypiska śmieci, Gospodarka łowiecka, ASF, Torby foliowe, Puszcza Białowieska w kontekście rozprawy przed TSUE, Współpraca między Polską i Kazachstanem, Gospodarka odpadami, Targi POL-ECO SYSTEM 2017, Gospodarka obiegu zamkniętego, Polityka klimatyczna, Porozumienie paryskie, COP 24, Ustalenia COP 23, Prawo wodne, Spór o Puszcę Białowieską.

Audycje trwały ok. 5 minut i były emitowane w następujących rozgłośniach radiowych:

Radio Nadzieja, Radio Emaus, Radio I, KRZ, KRDP, Radio Warszawa, Radio Niepokalanów, Radio Głos, RDN, Radio Victoria, Radio eM, Radio eR, Radio Doxa, Radio Via, Radio Fiat, Radio Podlasie.

Liczba odbiorców: 4 464 252 osób

Liczba programów: 16

7. Wielki test o przyrodzie

Audycja telewizyjna pt. *Wielki Test o Przyrodzie* o charakterze edukacyjnym poświęcony zagadnieniom związanym ze zrównoważonym wykorzystaniem zasobów, z poprawą stanu środowiska i zmian klimatu, w ramach której zrealizowano:

1. ogólnopolski test wiedzy (on-line i na żywo w studiu), w szczególności w zakresie zdobywania wiedzy m.in. na temat: gatunków rodzimych flory i fauny, eliminowania złych nawyków, w tym złych wyborów konsumenckich, przykładów zapobiegania emisji CO₂, prawidłowej segregacji odpadów, przykładów oszczędzania energii.

2. 5 felietonów emitowanych w formie materiału filmowego:

Tematy: „Geotermia, czyli ekologiczne ogrzewanie wody i budynków”, „Walka ze smogiem” - czym jest smog, sposoby na ograniczenie zanieczyszczenia powietrza, „Upcykling, czyli przetwarzanie z wyobraźnią”, „Zatrzymane w kadrze” - zwyczaje zwierząt, „Dokarmianie zwierząt zimą”.

3. 5 filmowych ciekawostek z serii „Czy wiesz, że...”

4. 1 sonda uliczna

Audycja trwała ok. 90 minut i została zrealizowana w formie transmisji na żywo ze studia TVP1.

Liczba odbiorców audycji: 1 011 297 osób

Liczba programów: 1

Działania dodatkowe prowadzone przez TVP w ramach partnerstwa:

1. Prowadzenie strony internetowej Wielkiego Testu o Przyrodzie, w tym publikacja materiałów edukacyjno-informacyjnych (m.in. artykuły, materiały wideo, infografiki itp.)

2. Działania promocyjne w radiu, prasie i Internecie, w tym emisja 10 zwiastunów zapowiadających Wielki Test o Przyrodzie w TVP1.

Liczba odbiorców wszystkich działań (zasięg skumulowany): 7 583 365 osób.

8. Magazyn Rolniczy

Cykl 4 audycji telewizyjnych o charakterze edukacyjnym poświęconych zagadnieniom związanym z ochroną środowiska: *Polskie domy drewniane, Rozwój geotermii i geotermiki, Rady na odpady, Niebezpieczne palenie śmieci w domu.*

Każda z audycji trwała ok. 13 minut i była emitowana w TVP 1.

Liczba odbiorców: 1 141 569 osób

Liczba programów: 4

9. Cykl audycji radiowych w „Sygnałach dnia”

W ramach cyklu zrealizowano 25 audycji podzielonych na 5 bloków tematycznych:

Polityka klimatyczna, Jakość powietrza i gospodarka wodna, Gospodarka odpadami i oszczędzanie zasobów, Ochrona bioróżnorodności i żywność ekologiczna, Ochrona przyrody i gospodarka leśna.

Liczba odbiorców: 4 784 000 osób

Liczba programów: 25

Łączna liczba programów telewizyjnych i radiowych: 79

Liczba odbiorców razem: 14 895 506 osób

Odbiorcy działań w ramach realizacji Wielkiego Testu (łącznie) – 7 583 365 osób.

Działania w prasie

W ramach działania zrealizowano publikacje w dziennikach:

1. Artykuł w dzienniku *Nasz Dziennik* dotyczący oświadczenia Ministra Środowiska w sprawie afrykańskiego pomoru świń.

Nakład: 102 715 egzemplarzy

Liczba odbiorców: 102 715 osób

2. Publikacje w tygodniku *NIEDZIELA*

Opracowanie i publikacja 3 dodatków poświęconych tematyce środowiskowej.

Nakład: 315 000 egzemplarzy

Liczba odbiorców: 315 000 osób

3. Publikacje w tygodniku *GOŚĆ NIEDZIELNY*

Opracowanie i publikacja 2 dodatków poświęconych tematyce środowiskowej.

Nakład: 362 165 egzemplarzy

Liczba odbiorców: 362 165 osób

*Nakład razem: 779 880 egzemplarzy
 Liczba odbiorców razem: 779 880 osób
 Liczba dodatków - 6*

Organizacja i promocja konkursów

*1. Konkurs dla dzieci i młodzieży na plakat i hasło promujące selektywną zbiórkę odpadów.
 Liczba odbiorców: 32 996 osób*

*2. Konkurs Produkt w Obiegu
 Liczba odbiorców: 178 471 osób*

*3. Konkurs Nagroda Geologia 2017
 W ramach konkursu przyznano nagrody pieniężne w ramach poszczególnych kategorii oraz statuetki i dyplomy. Informacja o konkursie dotarła do 28 557 osób. Na konkurs przesłano łącznie 23 zgłoszenia.
 Liczba odbiorców: 28 557*

*Łączna liczba konkursów – 3
 Liczba odbiorców razem: 240 024 osób*

Organizacja imprez i festiwali

W ramach pozycji „Imprezy i wystawy edukacyjne” zrealizowano 6 wydarzeń edukacyjnych. Szczegółowy opis poszczególnych wydarzeń znajduje się poniżej.

*1. Dzień dziecka
 Liczba uczestników: 13 000 osób*

*2. Dzień ziemi
 Liczba uczestników: 12 000 osób*

*3. Spotkanie w Wieluniu
 Liczba uczestników: 40 osób*

*4. Stoisko edukacyjne w Wiśle (8-9.07.2017 r.) oraz produkcja i dystrybucja pakietów edukacyjno-informacyjnych do segregacji odpadów.
 W ramach zadania wykonano m.in. 10 000 pakietów materiałów edukacyjno-informacyjnych do segregacji odpadów.
 Liczba odbiorców: 10 000 osób*

*5. Stoisko edukacyjne podczas targów zdrowej żywności – w świetle zagrożeń od GMO pod Pałacem Kultury i Nauki, 9 września 2017 r.
 Liczba odbiorców: 200 osób*

*6. Interaktywna wystawa #ZDROWA PUSZCZA
 Liczba odbiorców: 10 970 osób
 Liczba wydarzeń: 3*

*7. Wystawa "PUSZCZA BIAŁOWIESKA. DZIEDZICTWO KULTUROWO PRZYRODNICZE MIEJSCOWEJ LUDNOŚCI"
 Liczba odbiorców: 7 000 osób*

*Łączna liczba wydarzeń: 9
 Liczba odbiorców razem: 53 210 osób*

Konferencje

*W ramach realizacji działania zorganizowano panele eksperckie podczas Międzynarodowych Targów Ochrony Środowiska POL-ECO SYSTEM w dniach 17-18 października 2017 r.
 Liczba odbiorców: 7000 osób
 - relację telewizyjną w TVP INFO z targów w dniach 17 i 18 października 2017 r.
 Liczba odbiorców : 1 061 467 osób*

Publikacje

*W ramach działania zrealizowano wydruk materiałów edukacyjnych.
 Łączny nakład publikacji – 62 226 szt*

Aspekt	Cele	Zadania
Odpady, emisje/energia	Zwiększenie do 30 % udziału zielonych zamówień publicznych	Wprowadzenie kryteriów środowiskowych w postępowaniach prowadzonych przez Ministerstwo Środowiska.

		Wykonanie analizy stopnia realizacji celu oraz oczekiwanych efektów - do 31 grudnia 2016 r. i 31 grudnia 2017 r.
Stopień osiągnięcia celu	<p><i>W zamówieniach, gdy jest to możliwe, wprowadzane są zapisy i wymogi dotyczące dostaw, usług i robót budowlanych, których wykonywanie i użytkowanie jest obiektywnie jak najmniej szkodliwe dla środowiska. Zapisy takie są wprowadzane zarówno w opis przedmiotu zamówienia, warunki udziału w postępowaniach, kryteria oceny ofert, a także stanowią wymóg w realizacji umowy. Kryteria środowiskowe są stosowane m.in. w zamówieniach dot. materiałów promocyjnych, np.: wykonanych z materiałów pochodzących z recyklingu, wykonanych lnu, z drewna pochodzącego ze zrównoważonej gospodarki leśnej. W przypadku druków, np.: raporty, ekspertyzy, kalendarze, powinny być drukowane na papierze ekologicznym, pochodzącym z makulatury, posiadającym certyfikaty jakości. W realizowanych przez Ministerstwo Środowiska umowach stosowane są zapisy dot. polityki zagospodarowania odpadów powstałych w ramach produkcji zamawianych materiałów.</i></p> <p><i>Na koniec 2016 r. po zebraniu od komórek informacji o postępowaniach i ich analizie okazało się, iż stanowiły 42% zamówień i wystąpiły w 84 postępowaniach prowadzonych przez MŚ. Na koniec 2017 r. zielone zamówienia stanowiły 40,5% i wystąpiły w 88 postępowaniach prowadzonych przez MŚ. Na lata 2017-2019 ten cel również zapisano na poziomie 30%.</i></p>	

Aspekt	Cele	Zadania
Odpady, emisje/energia	Poprawa efektywności materiałowej dzięki wdrożeniu systemu elektronicznego zarządzania dokumentami	Wprowadzenie elektronicznego obiegu dokumentów przy wykorzystaniu nowego systemu EZD – Elektroniczne Zarządzanie Dokumentacją. To system wykonywania czynności kancelaryjnych, dokumentowania przebiegu załatwiania spraw, tworzenia i gromadzenia dokumentacji w postaci elektronicznej, realizowany w ramach systemu teleinformatycznego. Wykonanie analizy stopnia realizacji celu oraz oczekiwanych efektów - do 31 grudnia 2016 r. i 31 grudnia 2017 r.
Stopień osiągnięcia celu	<p><i>W celu sprawnego wdrożenia i właściwego funkcjonowania systemu wszyscy pracownicy zostali odpowiednio przeszkoleni, utworzono grupę koordynatorów ds. elektronicznego zarządzania dokumentacją, Zespół do spraw elektronicznego zarządzania dokumentacją. Zmieniono również instrukcję kancelaryjną, podpisano nową wersję Procedur postępowania z dokumentacją w Ministerstwie Środowiska. System był wdrażany stopniowo zgodnie z planem. Efekt można określić oceniając i porównując ilości wydane z magazynu papieru w 2016 roku – 2 891 500 arkuszy (A4) i 33 500 arkuszy (A3) w stosunku do roku 2017 – 2 712 500 arkuszy (A4) i 33 000 arkuszy (A3). Ilość całkowita papieru zmalała w 2017 r. w porównaniu do roku 2016 i w przeliczeniu na pracownika zmalała odpowiednio: o 134 arkusze (A4)/osobę. Cel wpisano również na lata 2017-2019, aby ponownie porównać uzyskane wyniki.</i></p>	